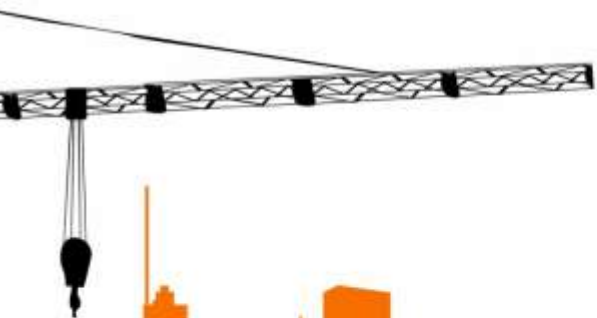


Učňovské systémy napříč Evropou: Klíčové faktory úspěchu

Role praktického výcviku: učňovství ve vytváření
praktických dovedností



Přehled

- Kontext politiky EU
- Rysy učňovských systémů v EU
- Výskyt učňovských systémů napříč EU
- Klíčové faktory úspěchu
- Q&A



Kontext politiky EU

- Balíček Zaměstnanost mladých (prosinec 2012)
 - **Garance pro mladé (Youth Guarantee)** – zajistit, že do 4 měsíců poté, co odešli z formálního vzdělávání či se stali nezaměstnanými, dostanou všichni mladí lidé do 25 let kvalitní nabídku
 - zaměstnání
 - dalšího vzdělávání
 - **vyučení** nebo zaškolení
 - **Evropská aliance pro učňovskou přípravu (European Alliance for Apprenticeships)** (zahájila činnost v červenci 2013)
- Iniciativa Zaměstnanost mladých (březen 2013)
 - 6 miliard € na podporu Youth Guarantee, včetně **apprenticeships**
- Výrazná **podpora ESF** pro apprenticeships



Rysy učňovských systémů napříč EU (I)

- Složka programu formálního vzdělávání a přípravy, typicky na vyšší sekundární úrovni (obvykle úrovně EQF 3-5)
- Poskytování systematické dlouhodobé přípravy spojené s praktickým výcvikem vztaženým k práci (založeným na podniku nebo na škole)
- Všechny aspekty učňovských příprav (např. profesní profil, trvání, dovednosti a kompetence, požadavky a podmínky) jsou často výslovně vymezeny v učňovské smlouvě
- Učňové typicky mají status zaměstnance nebo smluvního či zaměstnaného učně

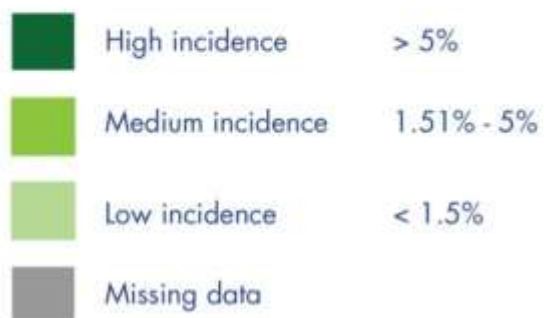
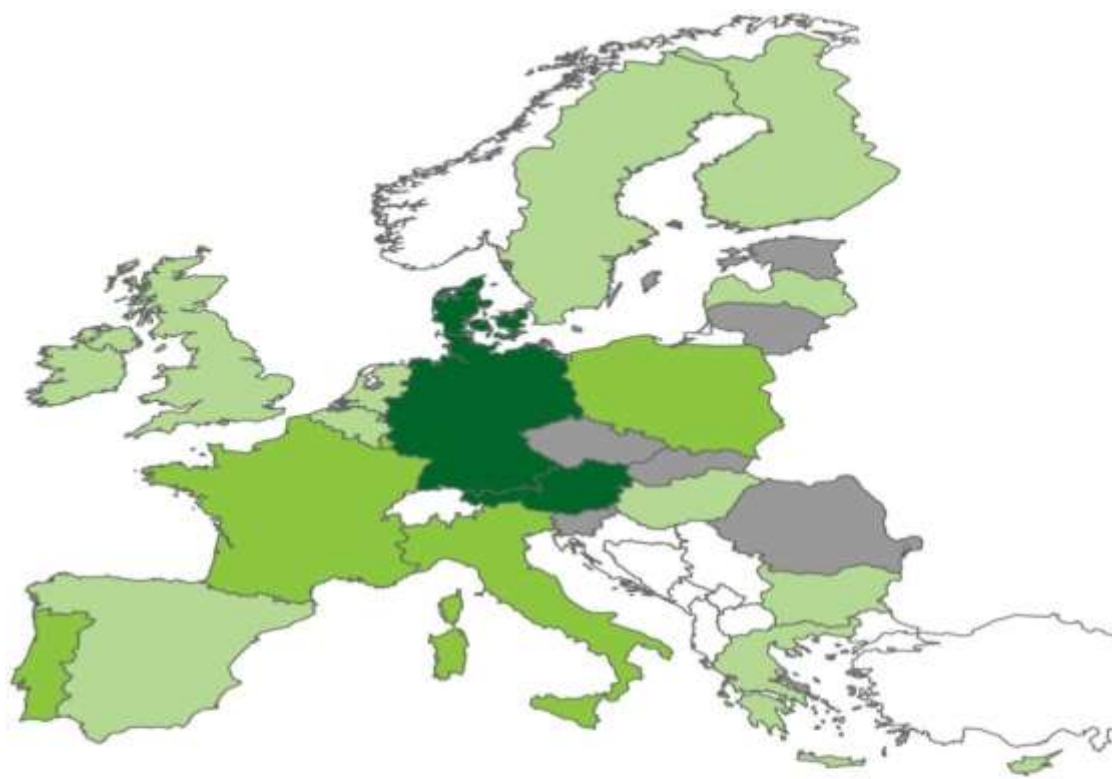


Rysy učňovských systémů napříč EU (II)

- Úspěšným učňům jsou udělovány akreditované kvalifikace POVP, které je kvalifikují pro práci v konkrétním povolání
- Učňovské přípravy jsou striktněji regulovány a monitorovány než jiné formy střídavého vzdělávání, a relevantní opatření jsou často začleněna do zákonů a dalších právních norem vztahujících se k vzdělávání a přípravě
- Zapojení sociálních partnerů je v mnoha případech rozsáhlé.



Výskyt učňovských příprav napříč EU



EU 27 Average - 3.7%

NB: Data for CZ, EE, IT, MT, RO, SI and SK is missing; data for BG, CY, HU, IE and LV is only weakly reliable

Vyučení vs. (za)školení

Rozsah	Plně kvalifikující profesní nebo odborný (VET) profil	Doplňující vzdělávací program nebo individuální CV
Cíl	Profesní profil / kvalifikace	Dokumentovaná praktická zkušenost
Vzděl. úroveň	Obvykle úroveň EQF 3-5	Všechny úrovně EQF
Obsah	Získání úplného souboru znalostí, dovedností a kompetencí pro povolání	Odborná a/nebo pracovní / kariéerní orientace, částečné získání znalostí / dovedností
Výcvik na pracovním místě	Stejně důležitý jako vzdělávací kurs Equally important to coursework	Doplňující vzdělávací kurs nebo opční extra
Délka	Stanovená, střední až dlouhodobá. Do 4 let	Různá, krátko- až střednědobá. Obvykle do 1 roku
Zaměstn. status	Smluvní učňovský nebo zeměstnanecký status	Status studenta/zaškolovaného nebo dobrovolníka nebo jasně nevymezený status
Odměňování	Placeno – částka sjednávána kolektivně nebo stanovena zákonem	Různé odměňování, často neplaceno.
Správa/řízení (Governance)	Striktně regulováno, často na bázi tripartity	Neregulováno nebo částečně regulováno
Altíři	Často speciální partneři: podnikatelé	Jednotlivci: firmy, stát, vzdělávací



Přehled o učňovských systémech napříč EU

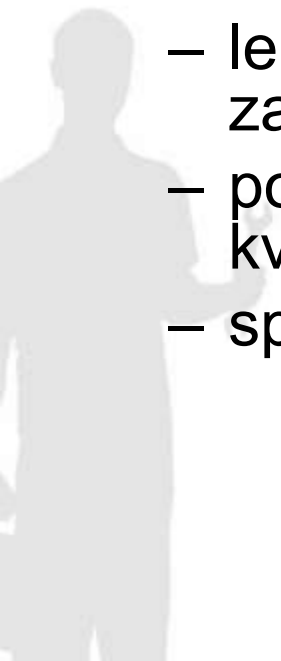
- **Šíření** programů učňovské přípravy vzhledem k prokázané efektivitě systémů, které kombinují práci a studium k usnadnění přechodů ze studia do práce
- Vzrůstající počet programů je výslovně **zaměřen na mladé lidi ohrožené** sociálním a pracovním vyloučením: early school leavers, NEETs (osoby časně odcházející ze vzdělávání, osoby nikoli zaměstnané aniž zapojené do vzdělávání či přípravy), např. AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, SE, SI, SK, UK
- Výrazná aktivní podpora tohoto narůstání **financováním z ESF**, např. BE, BG, CY, CZ, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK
- Pro lepší výsledky ve vztahu k zaměstnání se mezi mladými lidmi v některých zemích mění, např. CY, EL, ES, LT, PT, SI, SK, UK

Klíčové faktory úspěchu (I)

- **Robustní institucionální a regulační rámec**
 - objasňuje hlavní požadavky vývoje přípravy a dovedností
 - vymezuje smluvní opatření a poskytuje jasný náčrt práv, rolí a odpovědností všech stran
 - specifikuje status učně a nastiňuje základní požadavky a podmínky vztahující se k učňovství
 - určuje (minimální) trvání časové dotace přípravy a distribuce času mezi přípravou založenou na škole a na práci
 - specifikuje mechanismy zajišťování kvality atd.
- **Silné zapojení sociálních partnerů**
 - jasně předepsané a velmi silné ve vysoce regulovaných učňovských systémech s korporatistickou formou řízení/správy, např. AT a DĚ
 - méně vyvážené v tržně řízených systémech, např. UK
 - extenzivnější v učňovských systémech založených na podnicích než v systémech založených na škole

Klíčové faktory úspěchu (II)

- **Silné zapojení zaměstnavatelů**
 - podpora kvalitních umístění a s nimi spojené přípravy
 - účast na projektování programů
 - poskytování adekvátní přípravy a podpory učňům atd.
 - prosazování učňovských příprav
- **Úzké partnerství mezi zaměstnavateli a vzdělávacími institucemi**
 - lepší přizpůsobení kurikul studia požadavkům zaměstnavatelů
 - poskytování míst přípravy v postačující kvantitě a kvalitě
 - společná supervize a zajišťování kvality míst přípravy



Klíčové faktory úspěchu (III)

- **Těsné přizpůsobování potřebám trhu práce**
 - přizpůsobování míst přípravy národním, regionálním či lokálním potřebám trhu práce
- **Financování včetně pobídek pro zaměstnavatele**
 - dotace zaměstnavatelů, přímo nebo skrze snižování nemzdových nákladů práce
 - úplné nebo částečné zproštění příspěvků na sociální zabezpečení
 - daňové úlevy
 - pohyblivá škála dotací k stimulaci větší účasti MSP
 - mimofinanční podpora zaměstnavatelům (po celou dobu učení)

Klíčové faktory úspěchu (IV)

- Robustní zajišťování kvality

- záměry, cíle, pole působnosti a učební obsah programu
- typ, obsah, frekvence, délka a kvalita přípravy
- rovnost přístupu a průhlednost náboru
- pracovní podmínky učně a ostatní požadavky a podmínky umístění
- pečlivé prošetřování (screening) hostitelských organizací

Klíčové faktory úspěchu (V)

- **Náležité přizpůsobení učně hostitelské organizaci**
 - zajišťuje vysoké míry dokončení
 - zvyšuje pravděpodobnost učňova zajištění zaměstnání u zaměstnavatele
- **Spojení teoretické, na škole založené přípravy s praktickou zkušeností vztaženou k práci**
 - Projektování a implementace programů identifikujících individuální potřeby přípravy účastníků, jejich učební cíle a výsledky
- **Existence učňovských smluv (apprenticeship agreement)**
 - cíle, obsah a trvání umístění
 - role a povinnosti všech stran
 - požadavky a podmínky související s učňovstvím, např. status učně, požadavky a podmínky zaměstnání včetně odměňování atd.

Klíčové faktory úspěchu (VI)

- **Vysoce kvalitní poradenství, podpora a mentoring**
 - adekvátní podpora, poradenství a mentoring pro učně na pracovním místě a ve vzdělávací instituci
 - adekvátně školení a podporovaní podnikoví supervizní a/nebo výukoví pracovníci dohlížející na učně nestranné a kvalitní kariérní porady a rady při změně kariérních voleb, včetně vyhlídek učňů na zaměstnání
- **Certifikace získaných znalostí, dovedností a kompetencí**
 - hodnoticí procedury přizpůsobitelné požadavkům odvětví
 - modulární přístup

Klíčové faktory úspěchu (VII)

- Na míru šité a flexibilní přístupy k potřebám zranitelných mladých lidí
 - inovativní programy
 - inovativní pedagogické metody
 - flexibilita kurikul, financování atd.
 - kariérní poradenství spojené s intenzivní a personalizovanou podporou
 - individualizace učebních cest
 - partnerství s klíčovými aktéry (stakeholders)





Děkuji za pozornost!

Další informace viz...

Website	http://ec.europa.eu/social/youthtraining
E-mail	youthtrainingdesk@uk.ecorys.com
LinkedIn	Go to http://bit.ly/esfnetwork and click 'Join Group'

